

Čeprav je bilo napisanih v našem listu o osnovah, organiziranju in o vlogi ZSM že mnogo analitičnih in drugih prispevkov, opozarjamo bralce na sestavek, ki kaže z razrednega izhodišča razvojno, integralno vlogo in cilje subjektivne družbeno politične sile, izhajajoče iz načel socialističnega samoupravljanja in iz opredelitev, ki so proklamirane v Ustavi.

Tekst Mirka Pejanovića smo povzeli iz knjižice „Smisao komunističkog opredeljenja“ po izdaji Mestne konference ZSM BiH v Sarajevu, junij, 1978.

Citatov ne navajamo, označeni so že v Smislu komunistične opredelitve, iz katerega povzemamo celotno besedilo.

ZVEZA SOCIALISTIČNE MLADINE

V SISTEMU SOCIALISTIČNE

SAMOUPRAVNE DEMOKRACIJE

„Uspahi zveze socialistične mladine in njen prispevek k razvoju socialistične družbe bo toliko večji, kolikor bolj bo ustvarjal pogoje za širšo in hitrejšo vključitev mladih v vse vrste družbene odgovornosti in družbenega odločanja v delegatskem sistemu. Tudi mlad človek, kakor vsak drug, lahko samo v življenjski praksi pri delu in odgovornem odločanju preverja samega sebe in svoje ideje, pravilnost svojih stališč, kakor tudi realne možnosti in sposobnosti družbe. Brez družbene odgovornosti in brez takšnega preverjanja v praksi, bi se vsako mladinsko gibanje izgubilo v morju jalovih besed ali sektaškega avanturizma“.

NEKATERI VIDIKI DRUŽBENE OPREDELITVE MLADINE

V naši družbi pod mladino v vsakdanjem življenju običajno razumemo vse tiste, ki pripadajo generaciji od 13 do 27 let starosti. Takšna opredelitev mladine je sprejeta tudi kot osnova za določitev starostne meje članstva v mladinski organizaciji. Za popolnejšo, t. j. sociološko-politološko opredelitev mladine bi bila potrebna analiza razredne strukture družbe in razumevanje mladine v tej strukturi. V okviru naše teme ne bomo izvajali širše razlage teoretičnega pojmovanja mladine. Govorili bomo samo o nekaterih vidikih, ki dajejo osnovo, za popolnejšo določitev mladine kot dela družbe. Mladina tudi v socialnem, idejnem in političnem smislu ni posebna družbena grupacija. Za posebno socialno grupo je ne moremo imeti, saj jo predstavljajo vsi mladi ljudje. Ima določene specifične črte — položaj v odnosih družbene proizvodnje, psihološki profit, v fazi pripravljanja pa je njena vloga tudi v

družbeni delitvi dela. Mladina je prav tako diferencirana, kot je diferencirana vsa družba. „Mladina ni posebno družbeno bitje.“ Glede na to, da je mladina del celotnega družbenega bitja, deli njegovo usodo. Zato v socialnem in razrednem smislu ne moremo govoriti o homogeni mladini, niti mladini kot posebni socialni kategoriji.

Mladina postaja posebna socialna kategorija samo z enim svojim delom, vendar ne kot mladina na sploh, temveč kot pripadnik določene skupine: delavca, učenca idr. Tudi ta značilnost torej ni v tem, ker je nekdo mlad, temveč ker je delavec, učenec, študent ipd. Potom tega je tudi socialna slojevitost mladine ogledalo socialne strukture celotne družbe.

Tako, kot ni posebna socialna formacija, tudi ni izven obstoječe strukture družbe. Mladina sama po sebi ustvarja svojo zavest in ne nako svojo posebno vizijo družbenega razvoja. To vizijo ustvarja delavski razred, voden od ZK, kot najnaprednejše družbene sile, ki izhaja iz svojih razrednih, socialnih in političnih interesov. Mladina pa je le del teh sil. Njena zavest se torej ne oblikuje ločeno od celotne družbene strukture.

Vse kar se dogaja v družbi, se izraža tudi v mladini. To je razumljivo, ker se družbena nasprotja pojavljajo tudi v vrstah mladine. Poleg tega, da „raste in se vzgaja v socialistični družbi, bi bilo napačno idealizirati njeno zavest in jo imeti za imuno, pred pogledi in obnašanjem ki je tuje socializmu“. Ob tem se, kot najbistvenejše v kontekstu družbenega razvoja, zastavlja vprašanje vpliva sil revolucije in socializma na zavest mladih, kajti mlada generacija je zelo pomemben faktor. O tem je KPJ, oziroma ZKJ v svoji revolucionarni strategiji taktiki in praktični akciji vedno vodila račun.

Aktiviranje mladine v revolucionarni borbi delavskega razreda, je bilo za ZK, poleg drugega, vedno tudi vprašanje uresničevanja vodilne idejno-politične vloge v družbi.

Posebna značilnost mladine je, njen interes za uspešen razvoj socializma, ki prinaša uresničitev teženj in interesa, in, da prinaša v revolucionarno borbo najnaprednejših sil svoj mladostni žar in elan. Mladina se praviloma lažje in hitreje angažira v progresivni družbeni akciji, ker je manj vezana na preteklost in tradicijo. Zgodovina naše narodnoosvobodilne borbe in socialistične revolucije, je najboljši primer širokega angažiranja mladine v borbi za revolucionarne cilje, prav zato, ker je odpirala perspektive socialne osvoboditve človeka, od vseh vidikov odtujenosti in izkoriščanja, in s tem ustvarjala boljši družbeni položaj sami mladini.

Današnja mladina živi in se razvija v pogojih hitrega razvoja proizvodnih sil in nadaljnje izgradnje socialističnega samoupravljanja. Možnosti njene družbenopolitične afirmacije so velike in izhajajo iz stopnje, v kateri ji je omogočeno polnopravno sodelovanje v proizvodnem in drugih delovnih procesih. Ko gradimo družbo, kot svobodno skupnost proizvajalcev, smo začeli proces, v katerem se, kot je to govoril Lenin, „celotno prebivalstvo uči upravljati in začeti upravljati“. Kot sestavnemu delu družbe, je tudi mladini odprta možnost polnopravnega sodelovanja, v procesu izgradnje socialističnih samoupravnih odnosov.

Poti uveljavljanja mladine se uresničujejo skozi njeno angažiranje, na

vseh področjih družbenega življenja. Usmeriti mladino le na določeno mladinsko problematiko, čeprav obstoj le-te ni sporen, bi pomenilo ločevanje njene akcije iz skupnih družbenih tokov. Zavedati se je treba, da je v praksi takšno pojmovanje že preseženo. Naj gre za zaposlovanje, ali možnosti izobraževanja, so vse to istočasno mladinski in družbeni problemi. Pravzaprav so vsi mladinski problemi družbeni in vsi družbeni problemi so mladinski. Dejstvo je, da so „problemi mladine stvar celotne družbe, še posebno ZK“, ki se mora na vseh nivojih maksimalno angažirati, da to tem problemom posvečena vsa pozornost. „Kajti interesi in potrebe mladih pravzaprav niso nič drugega, kot interesi in potrebe delovnih ljudi.“

V sedanji fazi naše revolucije, ki jo uresničuje nova Ustava in Zakon o združenem delu, „je velike važnosti ustvarjalnost in vse večja udeležba mladine v celotnem družbenem življenju. Njena odgovornost za napredek družbe in s tem lastnega položaja, se mora stalno večati. Zato ji samoupravljanje nudi zgodovinsko priložnost, ki jo mora znati izkoristiti.“ Torej so možnosti uveljavitve mladine v samoupravnih družbenih odnosih. Od nje same je največ odvisno, v kakšni meri jih bo izkoristila.

Zvezi komunistov, kot vodilni idejno-politični sili družbe, se vedno znova postavlja vprašanje, kako doseči, da se bo mladina zavedala nujnosti družbenega napredka in da bo vključena v te tokove. V uresničevanju svoje zgodovinske vloge je zveza komunistov v svoji revolucionarni dejavnosti, stalno delovala na usposabljanju mlade generacije za aktivno udeležbo v izgradnji socialistične družbe.

Borba za mlade ljudi in njihovo socialistično opredelitev, za aktivno vključevanje v izvrševanje nalog, ki jih postavlja socialistična revolucija, je bila in ostaja ena od od dimenzij revolucionarne dejavnosti našega komunističnega gibanja. Prisotnost te dimenzije v programu in revolucionarni borbi komunističnega gibanja, je utemeljila širok razmah iniciativ, ustvarjalnosti in revolucionarne aktivnosti mlade generacije, v uresničevanju ciljev revolucije pred vojno, v času NOB, v povojni izgradnji dežele, vse do današnjih dni. V aktivnosti komunistov pri uvajanju idej socializma in revolucionarne borbe v najširše množice mladih, ima naša Partija velike izkušnje. „V revolucionarni akciji, tj. v idejnem delu z mladimi se komunisti ne delijo na stare in mlade komuniste.“ Zgodovinsko gledano, je ZKJ skozi svojo revolucionarno strategijo uresničevala polno afirmacijo mladine kot naprednega faktorja, na vseh področjih družbenega življenja.

V borbi za socialistično usmerjenost in ustvarjalnost, družbeno aktivnost mladine, je ZKJ posebno pozornost posvečala družbenemu organiziranju mladih, tj. mestu in vlogi organizacij ki združujejo mlade ljudi. V povojnem družbenem razvoju, se je družbenopolitično organiziranje mladine razvijalo in menjalo v skladu s cilji družbenega razvoja in s strmljenji in interesi mlade generacije. Ena od bistvenih sprememb v družbenem organiziranju mladine je bila izvršena po III. konferenci ZKJ, ki je bila decembra 1972. leta.

V skladu s spremembami v družbenopolitičnem sistemu in na osnovi sklepov Tretje konference ZKJ, in sklepov IX. kongresa ZSMJ, je bila konstituirana nova mladinska organizacija — Zveza socialistične mladine Jugoslavije. V zvezi s konstituiranjem ZSMJ je potrebno upoštevati naslednja dejstva: 1. ZSMJ je izraz kontinuitete razvoja revolucionarnega mladinskega gibanja v naši deželi. V njenem delu se nadaljuje tradicija revolucionarnega mladinskega gibanja SKOJ, USAOJ, NOJ in SOJ;

2. ZSMJ je eden od elementov političnega organiziranja družbe, in je sestavni del fronte organiziranih socialističnih sil z ZKJ na čelu; in

3. družbenopolitično organiziranje mladine v ZSMJ je izraz revolucionarne opredelitve mlade generacije in njene borbe za uresničitev ciljev socialistične revolucije, oziroma uresničitev diktature proletariata, utemeljena na oblasti in samoupravljanju delavskega razreda.

RAZREDNO-SOCIALNI KARAKTER ZSM KOT IDEJNO-VZGOJNE ORGANIZACIJE MLADIH

Iz vloge, ki jo ima v uresničevanju programa izgradnje socialistične samoupravne družbe, v okviru fronte organiziranih socialističnih sil, katerim načeljuje ZKJ, izhaja razredno-socialno obeležje ZSM.

Cilji izgradnje socialistične družbe so opredeljeni z razrednimi elementi borbe delavskega razreda, v obvladovanju pogojev in rezultatov svojega dela in celotne družbene reprodukcije. V zgodovinskih težnjah delavskega razreda in v njegovih interesih so zajeti tudi interesi delavske mladine, kot predstavnice vseh mladih. Delavski razred z osvobajanjem sebe, vrši osvobajanje dela nasploh in odpravlja vse vidike človeške odtujitve. Torej so, „v interesih delavskega razreda in njene borbe za razvoj socialističnih in samoupravnih odnosov vključeni tudi vitalni INTERESI MLADE GENERACIJE“.

Družbeno organiziranje mladine je vedno pogojeno s celoto družbene biti, katere del je tudi ona in kar je najbistvenejše, s cilji in interesi vladajočega razreda (razreda na oblasti). V naših pogojih, v pogojih izgradnje socialističnega samoupravnega proizvodnega odnosa in dominantne vloge delavskega razreda v odločanju o vseh družbenih sferah, ima družbeno organiziranje mladih jasen razredno-socialni cilj: borba v okviru fronte organiziranih socialističnih sil za osvoboditev delavskega razreda, za skupnost svobodnih in združenih proizvajalcev, za svet, v katerem je „svoboden razvoj vsakega posameznika, pogoj svobodnega razvoja vseh“. Širše gledano, je to cilj naše socialistične revolucije, ki ga ustvarjamo skozi razvoj socialistične samoupravne demokracije, kot specifične oblike diktature proletariata. Ob upoštevanju razredno-socialnih elementov, ki opredeljujejo značaj družbenega organiziranja mladine v naši socialistični samoupravni družbi, je ZSM utemeljena s naslednjimi družbenoodločujočimi izhodišči:

1. Delovanje mladih se izraža skozi enotno idejno-politično in množično

organizacijo vseh slojev mladine, ki je akcijsko in organizacijsko samostojna v odnosu do drugih družbeno-političnih organizacij.

2. Akcijsko in programsko utemeljevanje mladinske organizacije je zasnovano na programu ZKJ in v njegovi ideologiji.

3. Celotno družbeno angažiranje in organiziranje mladine ima razredni značaj. To se izraža v primarnosti interesa delavske mladine, kot del delavskega razreda, v vseh akcijah in oblikah aktivnosti organiziranja mladinske organizacije. V interesih delavskega razreda so vsebovani tudi interesi celotne mladine.

4. Programi in akcije Zveze socialistične mladine imajo jasno socialistično vsebino in opredelitev, so v delovanju socialistične vzgoje in usmerjanja mladih. To pomeni, da je Zveza socialistične mladine socialistična – po svojih opredelitvah in po tem, ker se bori, da bi se mladina razvijala, kot socialistična.

5. Zveza socialistične mladine usposablja mlade za socialistično akcijo in neposredno angažiranost v samoupravnem in političnem odločanju.

6. Zveza socialistične mladine zbira kar najširše množice mladih, najrazličnejše organizacije in povezuje njihovo družbeno akcijo z ostalimi organiziranimi socialističnimi silami.

7. V Zvezi socialistične mladine so enako upoštevani vsi vidiki aktivnosti mladih, tako tisti, ki nastajajo v borbi za uresničevanje socialno-ekonomskih interesov, kakor tudi tisti, ki so rezultat zbiranja mladih, glede na osebna nagnenja in interese: kulturno-umetniško in tehniško ustvarjanje, šport, rekreacija, zabava, ipd.

8. Osnovo organizirane zasnove Zveze socialistične mladine predstavlja osnovna organizacija ali osnovna oblika aktivnosti družbene organizacije, ki združuje v osnovnih samoupravnih organizacijah in skupnostih vse ostale oblike aktivnosti povezovanja, ki se snujejo na delegatskem principu.

9. Mladinska organizacija je sestavni del Socialistične Zveze delovnega ljudstva.

S tem so osnovna izhodišča izčrpana. Normativna obdelava tako opredeljenih izhodišč, je izdelana v statutu ZSM Jugoslavije in v statutih republiških in pokrajinskih organizacij. S tem je, tudi z jasno organizacijsko strukturo, konstituirana Zveza socialistične mladine Jugoslavije, ki je v statutu ZSM Jugoslavije opredeljena kot „družbeno-politična in vzgojna organizacija, v katero se mladi ljudje kot posamezniki ali družbene organizacije, ki zbirajo mladino, prostovoljno združujejo in organizirajo, da bi s svojo aktivnostjo doprinesle k nadaljnjemu skupnemu socialističnemu razvoju Jugoslavije na osnovah samoupravljanja, ustvarjanju enakopravnosti in razvoja bratstva in enotnosti narodov in narodnosti in njihove skupnosti, očuvanju svobode, neodvisnosti in nevrščene mednarodne politike naše države“.

VLOGA ZSMS V SISTEMU SOCIALISTIČNE SAMOUPRAVNE DEMOKRACIJE

Njeno vlogo lahko razčlenimo na naslednje funkcije:

1. Funkcija množičnega zbiranja vseh slojev mladine, ZSM združuje v svojih vrstah najširše množice mladih in njihove najrazličnejše organizacije.

2. Funkcija povezovanja družbene akcije mladine z ostalimi organiziranimi socialističnimi silami.

3. Vloga oblikovanja socialistične zavesti ali idejno-vzgojna funkcija: ZSM skozi jasno socialistično opredelitev programa in akcij vpliva na oblikovanje socialistične in družbene zavesti.

4. Funkcija usposabljanja za opravljanje z družbenimi opravili: ZSM usposablja mladino v aktivnosti v samoupravnem družbeno-političnem odločanju v vseh sferah družbenega življenja.

5. Funkcija uvajanja (vključevanja) mladine v sistem samoupravne demokracije – delegacije in delegatski sistem družbenega odločanja: ZSM vzpodbuja mlade k družbeno-politični aktivnosti v samoupravnih organizacijah in skupnostih (TOZD, krajevne in druge samoupravne skupnosti), delegacijah in delegatskih skupščinah družbeno-političnih in samoupravnih interesnih skupnostih.

6. Funkcija izražanja, ustvarjanja in usmerjanja najrazličnejših interesov, mladih: ZSM organizira dejavnosti, v katerih se uresničujejo najrazličnejše potrebe in interesi mladih.

7. Funkcija organiziranja množične socialistične družbene akcije mladih: ZSM je resnični mobilizator njene družbene akcije.

1. FUNKCIJA ZBIIRANJA MLADINE:

ZSM zbira v svojih vrstah vse sloje mladine na dveh osnovah: kot posameznike, glede na mesto in področje dela in življenja, in kot mlade ljudi, pripadnike družbenih organizacij. Pri tem izhaja iz skupnih interesov mlade generacije Jugoslavije „da se aktivno bori za razvoj socialističnih samoupravnih odnosov, za vodilno vlogo delavskega razreda v družbi, za enakopravnost, bratstvo in enotnost naših narodov in narodnosti, za krepitev njene neodvisnosti in nevrščene politike“.

Z združevanjem mladine v svojih vrstah, ustvarja ZSM povezovanje, zblizavanje in idejno-politično enotnost vseh njenih delov. Zelo pomembno je, „da se naša intelektualna in delavska mladina kar najbolj zblizata in da ne ločujeta skupnih interesov.“

Vlogo množičnega združevanja mladih uresničuje ZSM tako, da na široki platformi borbe za samoupravni socializem zbira, organizira in aktivira „vse tiste mlade ljudi, ki so se pripravljeno boriti za razvoj samoupravnih socialističnih odnosov“. V bistvu funkcija zbiranja mladih pomeni, da Zveza socialistične mladine „ne bi smela biti ozka organizacija tistega dela mladine, ki je ali bi moral biti v Zvezi komunistov, ampak, da se razvija kot demokratična fronta celotne socialistične mladine.“

2. VLOGA POVEZOVANJA DRUŽBENE AKTIVNOSTI MLADINE Z DRUGIMI ORGANIZIRANIMI SOCIALISTIČNIMI SILAMI:

Če izhajamo iz dejstva, da se v zgodovinskih interesih delavskega

razreda in v njeni borbi za uresničevanje ciljev revolucije vsebovani vitalni interesi mlade generacije, ima ZSM pomembno vlogo v povezovanju družbene aktivnosti mladine z akcijo ostalih organiziranih socialističnih sil v okviru SZDL. Prav zato je ZSM v statutu opredeljena kot sestavni del socialistične zveze delovnega ljudstva Jugoslavije, na vseh nivojih njenega organiziranja.

V okviru SZDL, kot enotne fronte vseh organiziranih socialističnih sil, se ZSM „organizacijsko in akcijsko združuje z drugimi organiziranimi socialističnimi silami, s katerimi skupno utruje enotna politična stališča in ustvarja konkretne programe skupnega in lastnega angažiranja, v uresničevanju ciljev socialistične samoupravne graditve“.

Na ta način dobivajo interesi, napredne težnje in iniciative mladih, širšo družbeno verifikacijo. V tem kontekstu je podana tudi ustavna opredelitev SZDL, ki med drugim „ustvarja pogoje za vsestransko udeležbo mladine in njenih organizacij v družbenem in političnem življenju.“

Po drugi strani ima ZSM prav tako „neposredno obveznost in odgovornost za krepitev Socialistične zveze kot fronte vseh organiziranih socialističnih sil družbe“.

Pri tem ima mladinska organizacija „uspeh v tolikšni meri, kolikor možnosti ima v socialistični zvezi za širše angažiranje in vpliv na reševanje bistvenih življenjskih vprašanj družbe v celoti in tistih vprašanj, ki se tičejo neposredno mladih“.

3. IDEJNO-VZGOJNA FUNKCIJA:

ZSM z različnimi oblikami svojega delovanja vpliva na tiste mlade ljudi, „ki še niso politično aktivni in katerih ideološko-politična usmeritev je še v oblikovanju“. Gre torej za „novoprihajajočo generacijo“, katere mladinska organizacija obvešča in uvaja v družbeno-politično življenje, z osnovnim programom borbe za samoupravni socializem. Za uresničevanje te vloge, so odločilno pomembne družbene organizacije, ki zastopajo določene interese mladine: šport, kultura in drugo, preko katerega se mladi postopoma vključujejo v socialistično družbeno akcijo.

Ko govorimo o vzgoji mladih in vpliva na oblikovanje socialistične zavesti pri njih, moramo upoštevati naslednji dejstvi: — današnja mlada generacija živi v socialistični družbi, ki ni osvobodjena nasprotij prehodnega obdobja. (V realnih družbenih odnosih obstajajo tudi nesocialistični idejni vplivi.) Mladina ne postane samodejno socialistična. Zaradi tega je ne smemo prepustiti spontanemu procesu vzgoje.

Med številnimi družbenimi elementi, ki vplivajo na vzgojo mladine ima ZSM pomembno vlogo. Svojo vzgojno funkcijo ZSM uresničuje tako, da pri mladini razvija tri osnovne značilnosti vsestranske socialistične osebnosti: socialistični odnos do dela, marksistični pogled na svet in socialistično moralo.

Osnova celotne vzgoje je delo. „Jaz sem se vedno držal načela, da je potrebno pri naši mladini ustvarjati socialistični odnos do dela.“ To načelo se ne neguje in ne uresničuje le na prostovoljnih akcijah, temveč tudi v konkretnem delu, ki izhaja iz resničnih življenjskih pogojev. To je dela v tovarni, na vasi,

tudi učenje in študij. Tako se pri mladih že od rane mladosti razvija zavest, da je delo osnovno merilo človeka. „abstraktno dociranje brez povezave z življenjem, ne more imeti vpliv na oblikovanje zavesti mladih“. Pomembno vlogo v oblikovanju marksističnega pogleda na svet ima seznanjanje mladih s konkretnimi problemi družbenega razvoja in njenega vključevanja v razreševanje teh problemov. Kajti „brez dela, brez borbe knjižno poznavanje komunizma iz komunističnih zvezkov ne pomeni absolutno nič, ker bi le podaljševalo staro prekinitev med teorijo in prakso, tisto staro praksnitev, ki je predstavljala najodvratnejšo potezo stare buržoazne družbe“. Poleg tega mora „celotna vzgoja in izobraževanje današnje mladine, pri njej razvijati komunistično moralo.“

To pomeni, da izhaja socialistična morala iz interesa razredne borbe proletariata. Na empiričnem področju, v pogojih izgradnje socialističnega samoupravljanja, predstavlja bistvo morale izgradnja socialističnega samoupravljanja, borba za obvladovanje viška dela s strani samih delavcev. Če izhajamo iz takšnega stališča, ZSM pri mladini v cilju krepitve socialistične morale neguje: predanost ciljem borbe delavskega razreda, borbenost, pravičnost, skromnost, solidarnost, tovarištvo ipd. Naša „mladina se mora vzgajati na razredni osnovi“.

4. FUNKCIJA USPOSABLJANJA MLADINE ZA UPRAVLJANJE DRUŽBENIH ZADEV:

Mladinska organizacija in vse oblike njene aktivnosti prispevajo k usposabljanju mladine za aktivno in neposredno angažiranje v družbenem življenju ter samoupravnem in političnem odločanju. V ZSM, kot svoji družbeno-politični organizaciji, se mladina usposablja za aktivno, neposredno in odgovorno udeležbo v samoupravnih družbenih odnosih. Osnovna družbena funkcija ZSM „bi morala biti prav ta, da subjektivno usposablja ... mlade ljudi, da prevzamejo enakopravno odgovornost v sprejemanju ne le odločitev, ki se neposredno tičejo mladine, ampak tudi drugih“. S tem ZSM prispeva h krepitvi procesa podružabljanja politike in demokratizacije družbenih odnosov. Širša udeležba in večji vpliv mladine v družbeno-političnem življenju, temelji na njenem delovanju v vseh oblikah samoupravnega organiziranja družbe, posebej v osnovnih samoupravnih organizacijah in skupnostih.

Brez temeljitega marksističnega izobraževanja mladina ne more uspešno prevzemati bremen našega nadaljnega razvoja. Mladina ne more ostati samo na tem, da bo zvesta interesom in potrebam delavskega razreda. Istočasno se mora znati boriti za njihovo uresničanje. To pomeni, da se mora v procesu krepitve samoupravnih, demokratičnih in humanističnih odnosov med ljudmi, „vztrajno boriti za svoje lastno znanje, predvsem za marksistično znanje, ki je potrebno za socialistično družbeno akcijo in za sprejemanje odgovornosti v samoupravnih skupnostih in delegatskih telesih“. Kajti, „z uresničevanjem in učenjem marksizma se pri mladini krepki socialistični duh“. Marksistično izobraževanje je bilo vedno nenadomestljivo in ideološka osnova za jasno revolucionarno usmeritev.

5. FUNKCIJA UVAJANJA (VKLJUČEVANJA) MLADINE V SISTEM SAMOUPRAVNE DEMOKRACIJE:

ZSM uvaja mladino v proces samoupravnega odločanja v osnovnih samoupravnih organizacijah in skupnostih, v njihovih delegacijah in delegatskih skupščinah družbeno-političnih in samoupravnih interesnih skupnostih. Njena pomembna družbena vloga je, „da uvaja mlade v sistem samoupravne demokracije, t. j., v delegatske sisteme...“

Zveza socialistične mladine ni ločena od sistema vsakodnevne odločanja o družbenih problemih. Največji del mladine se nahaja v procesu družbene proizvodnje ali se skozi šolanje pripravlja za delavce v organizacijah združenega dela. Mladi ljudje se torej vsakodnevno nahajajo v bazi družbenega življenja: v osnovnih organizacijah združenega dela, krajevnih in drugih samoupravnih skupnostih. Da bi bila mladina „tesno povezana z ekonomskimi, samoupravnimi, političnimi in drugimi interesi in potrebami človeka na delovnem mestu v tovarni, v mestu, na vasi ali v institucijah drugih družbenih dejavnostih“, se ne sme zapirati v ozek krog takozvanih „mladinskih problemov“. Njeno angažiranje je potrebno v vseh oblikah družbenega življenja. Družbeno-ekonomski in politični odnosi vzpostavljeni z Ustavo in Zakonom o združenem delu, omogočajo mladini popolnejše vključevanje v delo vseh samoupravnih organov, delegatskih skupščin in družbeno-političnih organizacijah. Z oblikovanjem skupščin družbeno-političnih samoupravnih interesnih skupnosti na delegatskem principu, je postala ZSM v okviru fronte organiziranih socialističnih sil, vodilna osnova za zborni družbeno-političnih organizacij. Poleg tega mladi ljudje kot proizvajalci, učenci in podobno, t. j. kot delovni ljudje in občani, skupno z drugimi delovnimi ljudmi, sodelujejo v oblikovanju vseh delegacij in delegatskih teles. V okviru socialistične zveze delovnega ljudstva, kot fronte organiziranih socialističnih sil pa zveza socialistične mladine, oziroma, izbrana telesa v njeni organizacijski strukturi — občinske, pokrajinske in republiške konference — izvajajo ustavne funkcije delegacij za delegate v družbeno-politične zborni. V okviru SZDL družbeno-politične organizacije, „sporzumno določajo listo kandidatov za kandidate v skupščinah družbenopolitičnih skupnosti iz vrst svojih delegacij“. Na ta način se iz ZSM voli določeno število delegatov v delegatske skupščine družbeno-političnih organizacij (družbenopolitični zborni). Delegatski sistem je omogočil „precej večjo udeležbo mladih v sistemu odločanja na vseh nivojih, od osnovne organizacije združenega dela in krajevne skupnosti, do skupščine SFRJ.“ To dokazujejo tudi podatki: v skupnem številu izbranih odbornikov od 1969. do 1971. leta je bilo 9% mladih, medtem ko je njihovo število v izvoljenih delegacijah leta 1974. znašalo 18,2%. Prav tako je ob zadnjih volitvah za samoupravna telesa v osnovnih samoupravnih organizacijah in skupnostih prišlo do povečanja števila mladih.

V okviru težnje, da bi ustvarila popolnejšo vlogo v delegatskem sistemu, mora Zveza socialistične mladine močneje razvijati svojo aktivnost v dve temeljni smeri: Prvič, „nujno je močnejše aktiviranje“ Zveze socialistične mladine v celotni problematiki socialistične zveze, „posebno še v njenih sekcijah“. Drugič,

„Zveza socialistične mladine mora biti aktivnejše prisotna v delegatskem sistemu in to tako v delavskih svetih in sličnih samoupravnih telesih, kot tudi v delegatskih skupščinah družbenopolitičnih skupnosti“. Seveda pa mora ZSM svojo aktivnost razvijati predvsem „v delegacijah, na konferencah delegacij, v družbeno-političnih zbornih, v družbenih svetih in podobnih telesih.“ Takšno aktivnost in odgovornost za ustvarjanje vloge v delegatskem sistemu bo Zveza soc. mladine uredila v takšni meri, da bo stalno spremljala problematiko, ki je „pomembna za angažiranje mladine in ki se nahaja na dnevnem redu delegacij in delegatskih skupščin ter drugih delegatskih teles, naj bo v sistemu združenega dela in posebnih samoupravnih interesnih skupnostih ali v krajevnih skupnostih, občinah in drugih družbenopolitičnih skupnostih.“

6. FUNKCIJA IZRAŽANJA? USMERJANJA IN URESNIČEVANJA RAZLIČNIH INTERESOV, TEŽENJ IN USTVARJANJA MLADINE:

Bistvena vloga Zveze socialistične mladine je tudi v tem, da najrazličnejše interese, težnje in usmerjenosti mladih izraža in usmerja v soc. smer. Uresničevanje te funkcije je omogočeno poleg drugega, z načinom organiziranja Zveze soc. mladine. Vse oblike organiziranja omogočajo vsestransko izražanje in usmerjevanje različnih interesov mladine v socialistično smer. Tu so mišljeni ekonomski, socialni politični, kulturni interesi, zanimanje za šport, tehniško ustvarjalnost, rekreacijo in podobno. V bistvu je Zveza soc. mladine širok socialni okvir za vsestransko izražanje teženj mladih. Takšno vlogo si je ZSM zagotovila tudi z organizacijsko strukturo. V njenem sestavu delujejo kot kolektivni člani: Ljudska tehnika, Zveza organizacij za telesno kulturo, Zveza tabornikov, Planisko zveza, Glasbena mladina, Podmladek in mladina Rdečega križa, Zveza pionirjev in drugi. Prav te organizacije ustvarjajo najširšo socialno osnovo za zadovoljevanje osebnih nagljenj in najrazličnejših interesov mladih ter za njihovo vsestransko družbeno afirmacijo in socialistično vzgojo. Te organizacije, vsaka zase in vse skupaj, prispevajo k oblikovanju ustvarjalne socialistične osebnosti mladega človeka.

7. FUNKCIJA ORGANIZATORJA IN VZBUJEVALCA MNOŽIČNE SOCIALISTIČNE DRUŽBENE AKCIJE MLADIH:

Zveza socialistične mladine je organizacija konkretne akcije na vseh področjih družbene mladinske aktivnosti. Njeno bistvo je v tem, da organizira in vzbuja množično akcijo mladine na osnovi programa izgradnje socialističnega samoupravljanja. V teh težnjih poskuša prispevati k uveljavljanju mladih, kot pomembne ustvarjalne družbene sile. Ta funkcija prihaja posebej do izraza skozi mobilizacijo mladine v glavnih mladinskih in obče družbenih akcijah. Zveza socialistične mladine je nenadomestljiv vzbujevalec in organizator množičnih akcij, kot so: prostovoljne delovne akcije za izgradnjo gospodarskih in drugih objektov, delovna tekmovanja in in podobno.

PREVOD: ZT